

Geschiedenis van voornamelijk kasteelkoeien
gevarieerd te boek gesteld

Lakenvelders mooi en taai

De fokkers en houders van lakenvelderrunderen hebben zware tijden doorgemaakt, maar ze hebben het overleefd, net als hun mooie koeien. Die soms bewogen geschiedenis is nu beschreven in een kleurrijk uitgegeven boek, dat oog heeft voor elk detail.

tekst **Reimer Strikwerda**

De lakenvelder heeft vele stormen doorstaan. De koe, die generaties lang de parken rond kastelen opfleurfde, had haar verdiensten, maar die bestonden eigenlijk alleen uit haar mooie verschijningsvorm. Een net laken rond de romp van de zwarte of rode koeien vond men belangrijk, voor de rest hadden de baronnen en jonkheren nauwelijks oog. De door zijn vele publicaties invloedrijke schoolmeester Engelbert van Muilwijk probeerde in 1913 orde op zaken te stellen, door een stamboek voor lakenvelders op te richten. Er is weinig van terecht gekomen, zo moest de auteur van het boek 'De Lakenvelder, niet uit het veld te slaan' tot zijn verdriet melden. De schrijver van het boek is Reurt Boelema, een enthousiaste fan van het beschreven ras, die van vele zijden hulp kreeg aangeboden. Zo zijn heel wat hoofdstukken geschreven door (op hun

terrein nog meer) deskundige auteurs. En natuurlijk wordt met respect verwezen naar de indrukwekkende stapel knipsels, die Gerard Kruizinga achterliet: een mooie basis voor een boek, dat in de eerste plaats opvalt door variatie en mooie afbeeldingen van vroeger en nu.

Commerciële uitzondering

Gebrek aan stamboekregistratie kostte de lakenvelders in 1950 bijna letterlijk de kop, maar enkele boeren die een 'stille bolle' van het ras vanuit een donker schuurtje tegen de regels lieten dekken, redden het ras. Dat krabbelde net een beetje op toen bleek dat de lakenvelders bij de agrarische revolutie als productiedieren geen partij konden bieden. Gelukkig kregen ze net op tijd aanzien als hobbykoe, hier en daar zelfs weer met bewaarde kastelen als achtergrond. Intussen bestaat de rasveestapel – ook met

Amerikaanse trekjes, hier en daar – weer uit zo'n drieduizend dieren. Natuurlijk komt ook de omvangrijke commerciële veestapel van maatschap Hoekman-de Witte in Oosthem aan de orde: 250 lakenvelders in een moderne stal, waaraan zelfs Veeteelt aandacht besteedde toen een van de koeien 100.000 kg melk had geproduceerd. Het is vrijwel bij deze uitzondering gebleven, meer perspectief lijkt er voor de intussen ruim driehonderd leden van de lakenvelderclub te lonken op het gebied van de vleesproducten, waaraan in de recente jaren met succes veel aandacht is geschonken.

Kleinschaligheid troef

Er klinkt een sfeer van optimisme uit het door uitgeverij Roodbont mooi verzorgde boek. Het lakenvelderrund lijkt goed, de registratie is bij het FHRS in goede handen en vooral de ki-vereniging Samen – waarbij de auteur als vertegenwoordiger in dienst is – heeft een eigen selectieprogramma. En zijn er bij de leden vragen? Al 23 jaar lang houdt inspecteur Kees Buys – vroeger actief bij de Bloedgroepenstichting – op vrijdagavond telefonisch spreekuur. Zijn ultieme drijfveer: 'Het gaat erom dat we op deze aarde zuinig zijn op wat we hebben.' De inspecteurs – Buys heeft intussen assistentie van Henk Derksen – blijven letten op het laken, maar ook op de benen en het kruis van de koeien. Zo komt aan de stoet van geïnteresseerden voor de lakenvelder in het boek haast geen einde. Reurt Boelema bedankt ze stuk voor stuk en treedt daarbij in details, die de neutrale lezer soms te ver gaat. Die zou bijvoorbeeld meer gebaat zijn bij een serieuze lijst van geraadpleegde naslagwerken. |

De Lakenvelder, niet uit het veld te slaan
21 x 24,5 cm, 180 pagina's
ISBN 978-90-8740-165-8
Prijs: 24,95 euro
Bestellen: www.roodbont.nl

Rode lakenvelders bij kasteel Doornenburg

